

HABERLER

DOĞALGAZ ETKİNLİKLERİ ÇAKIŞTI

TMMOB Makimi Mühendisleri Odasının Doğalgaz konusunda birçok ilde çeşitli kapsamda düzenlediği etkinlikler amacına ulaşarak sürüyor.

1988 yılından bu yana MMO'nun sürdürmüş olduğu bu etkinliklerde temel amaç; ülke, toplum, meslek ve meslektaş çıkarlarının korunması, geliştirmesidir.

20-25 Eylül 1994 tarihlerinde de Hotel Almira-BURSA'da; DOĞALGAZ 94 Sergisi ve "Bursa Doğalgaz Kentsel Dönüşüm Sorunları" konulu panel gerçekleştirildi. Serginin açılış kokteyline Bursa Valisi, Bursa Büyükşehir Belediye Başkan Vekili, Uludağ Üniversitesi Mühendislik- Mimarlık Fakültesi Dekanı, Kamu ve Özel kurum üst düzey yöneticileri ile kalabalık bir mühendis grubu katıldı.

MMO Bursa Şubesi Başkanı Yusuf ÜNLER'in yönettiği panele konuşmacı olarak Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Mustafa KUŞDİL, Botaş Bursa Proje Müdürü Gürsel ARSLAN, Uludağ Üniversitesi Müh. Mim. Fak. Öğretim üyesi Doç. Dr. Recep YAMANKARADEMİZ, Serbest Müşavir ve Mühendislik firmaları adına Coşkun İRFAN, tüketiciler adına Eren KURAL, MMO Bursa Şubesi adına Şube Müdürü Remzi ERİŞLER katıldı. Panelde sergiyi gezen ve form dolduran tüketicilerin katılabildiği, doğalgaz cihazlarının bulunduğu bir hediye çekilişi de yapıldı.

DOĞALGAZ'94 sergisinin ilgi uyandıran bir yönü de etkinliklerin birbirine karışmasıydı. Geçen yıl ekim ayında düzenlenen serginin ardından MMO Bursa Şu-besi'nin Şubat 1994'de firmalara yönelik anketi sonucu Eylül ayına bir sergi ve panel planlaması üstelik Teknik Yayıncılık A.Ş., Botaş ve doğalgaz firmalarına da tanıtım broşürlerini göndererek bilgilendirmesine karşın; Teknik Yayıncılık A.Ş. Kasım 1994 olarak daha önce duyurusunu yaptığı sergi ve sempozyum etkinliğini aynı tarihlere alarak değiştirdi. Haziran ayı başında açılacağı belirtilen MKE Salonu/KÜLTÜR PARK'taki doğalgaz ürünleri sürekli sergi açılışı da eylül ayına kadar ertelendi. Bu arada yer ayırttıktan sonra talebini iptal eden firmalar da oldu.

Sonuçta Bursa'da firmaların sergiye katılımı/beklenen düzeyde olmadı.

Bu konuda çeşitli çabaların olduğu; Doğalgaz 94 Sergisinin iptal edildiği vb. telkinlerin yapıldığı belirlendi. Ancak tüm bunlara karşın DOĞALGAZ'94 sergi ve paneli amacına ulaştı. Bu etkinlikte kamuoyuna, basına ve MMO üyelerine yönelik mesajların verildiğini, sergiye katılım ve ilgi açısından oldukça sıcak bir iletişim sağlandığını; olay gazetesiyle ücretsiz olarak tüketiciye 15.000 adet doğalgaz tüketici kılavuzunun dağıtıldığını, sergiye katılan firmaların sonuçları memnun olduklarını da vurgulamak gerekiyor.

İSTANBUL ULUSLARARASI DOĞALGAZ KULLANIM VE UYGULAMALARI KONFERANSI VE SERGİSİ

Teknik Yayıncılık, Tanıtım A.Ş. tarafından düzenlenen ve Haziran ayına kadar; 17-19 Kasım 1994 tarihlerinde İstanbul'da ULUSLARARASI DOĞALGAZ KULLANIMI VE DÖNÜŞÜMÜ SEMPOZYUMU ve SERGİSİ adıyla, İTÜ Maçka Kampüsü'nde yapılacağı duyurulan etkinlik öne alınarak 22-24 Eylül tarihlerine alınarak başlıktaki isimle Hotel The Marmara'da yapıldı.

Açılış konuşmalarını DOSİDER başkanı Mete Nakiboğlu, BOTAŞ Genel Müdürü Hayrettin Uzun ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı Konferansta MMO İstanbul Şubesi adına Hüseyin Kaya "Türkiye'de Doğalgaz Uygulamaları, Mevcut Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Ayhan Güler "Bina Tasarımında Doğalgaz Tesisatı Yönünden Alınması Gereken Tedbirler" konulu iki bildiri sundular.

ÖZEL SEKTÖRDE ENERJİ ÜRETME İMKANI

İstanbul Uluslararası Doğal Gaz Kullanımı ve Uygulamaları Konferansı çerçevesinde düzenlenen Tüm Yönleriyle Kojenerasyon Paneli'nde konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Koyuncu, Türkiye'nin enerji sıkıntısı çekmemesi için 2010 yılına kadar bu sektöre yılda yaklaşık 2-2,5 milyar dolarlık bir yatırım yapılması gerektiğini söyledi. Koyuncu 1993 yılında 61 milyon ton petrol eşdeğeri olan birincil enerji tüketiminin 2000 yılında yüzde 53 artarak, 93 milyon ton petrol eşdeğerine ulaşmasının beklendiğini, bu bağlamda enerji sektöründe yatırımlara hız kazandırmak ve mali kaynak yaratmak amacıyla özel sektöre yap-işlet-devret modeli otoprodüktör statüsünde enerji üretim tesisi kurma imkanının getirildiğini ifade etti. Koyuncu şöyle devam etti. "İlgili yönetmelikler uyarınca enerji santrali tesis edip, otoprodüktör olarak işletmek üzere Bakanlığımıza yapılan başvurular, temiz bir enerji kaynağı olan doğalgazın ülkemizde kullanılmasına başlamasıyla artmıştır. Temiz ve ucuz olması, çabuk kurulması ve kojenerasyona çok açık bir

sistem olması dolayısıyla herkes doğal gazı otoprodüktör sistemlerinde veya kojenerasyonda kullanmayı hedef haline getirdi."

Gelecek yıllarda doğal gazın yaygınlaşmasına bağlı olarak değişik illerde otoprodüktör enerji üretim talebinde büyük bir artışın beklenmekte olduğunu da söyleyen Koyuncu, "Bu gelişmenin ülkemizdeki elektrik enerjisi arz-talep dengesinin korunmasında olumlu rol oynayacağı açıktır" dedi. Finansman ve teknik olanaklar açısından yeterli özel sektör kuruluşlarının bu imkanlarının enerji sektörüne kanalize edilmesinin sektör açısından faydalı olacağını ifade eden Koyuncu, otoprodüktör enerji üretiminin özel sektör açısından da çok faydalı olduğunu vurguladı. Koyuncu, enerji maliyetini düşürmek, buna bağlı olarak ürün maliyetini en aza indirmek ve dünya pazarındaki rekabet gücünü artırmak, ulusal enerji şebekesinde meydana gelebilecek kesinti ve dalgalanmalara karşı işletme emniyetinin sağlanarak, bu sayede ürün telafi ve işgücü kayıplarının minimize edilmesi şeklinde özetlenebilecek bu faydaların giderek daha fazla yatırımcı tarafından değerlendirildiğini kaydetti.

TÜM YÖNLERİYLE BİRLEŞİK ISI GÜÇ ÜRETİMİ PANELİ YAPILDI

İstanbul Uluslararası Doğal Gaz kullanımı ve Uygulamaları Konferansı çerçevesinde Türkiye'de yeni gelişmeye başlayan doğal gaza dayalı elektrik üretimi ve kojenerasyon alanında mevzuattaki boşlukların tartışılması ve mevcut sorunlara çözüm aranması amacıyla Tüm Yönleriyle Birleşik Isı Güç Üretimi (Kojenerasyon) Paneli yapıldı. Emekli Büyükelçi Şükrü Elekdağ tarafından yönetilen panele Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Koyuncu, BOTAS'tan Gülscren Kamçıcı, BPI Consulting firmasından John Maddox, United Tech-Turbopower'den Tedd Mc Cormack, Sofregaz'dan Rene Montaz Rosset, Eltemtek'ten Mustafa Ümit Dağdelen, Simko'dan Yılmaz Bozkurt ve Koç Holding'ten Özcan Ağabay katıldılar.

Yuvarlak Masa toplantısı:

İYİ BİR DOĞALGAZ KAZANI NASIL OLMALI!

MMO İstanbul Şubesi'nin, Tesisat Mühendisliği Der-gisi'nde yayınlanmak üzere, kazan seçiminde üyelerine rehber olacak kriterler oluşturabilmek amacıyla düzenlediği Yuvarlak Masa Toplantısı 13 Ekim 1994 tarihinde İTÜ Vakfı Sosyal Tesisleri Küçük Salon'da yapıldı.

Özellikle Doğalgazın ülke gündemine girmesiyle artan "iyi doğalgaz kazan" tartışmalarının yapıldığını ortamda, bu tartışmalara bilimsel bir boyut kazandırma gerekiyordu.

Bu nedenle kazan üreticisi veya temsilci firmaların yetkilileri ile bilim adamlarının bir araya geldiği toplantıyı, Yıldız Teknik Üniversitesi Makina Fakültesi'nden Prof. Dr. Doğan Özgür yönetti. Açılış konuşmasını İTÜ Makina Fakültesi'nden Prof. Dr. Osman Genceli'nin yaptığı toplantıya konuşmacı olarak İTÜ Mak. Fak.'den Prof. Dr. Ahmet Arsoy, Özköseoğlu Isı San. A.Ş. Teknik İşler Md. Yardımcısı Mustafa Taşkın, Erensan Isı San. A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ali Eren, Türk Demirdöküm Fabrikaları Teknoloji Müdürü Mehmet Temur, Isısan Tesisat ve Isı Sanayii A.Ş. Genel Müdürü Gökhan Özbek katıldılar. Konu ile ilgili yirmiden fazla kişinin de izlediği toplantıda genel ilkeler tartışıldı ve sonuçlandırmak üzere ikinci bir toplantının yapılması kararlaştırıldı.

Konuşmacıların üzerinde önemle durduğu konulardan biri sektördeki denetim problemi oldu. Standartların şu veya bu ölçüde var olmasına karşın denetimin hemen hiç olmadığı vurgulanarak Oda ve Üniversitelerin konuya eğilmesi gereğine dikkat çekildi.

Toplantının birinci bölümünü bu sayımızda ikinci bölümünü de sonraki sayımızda bulabilirsiniz. Ayrıca sonuç toplantısında üzerinde fikir birliğine varılan sc çim kriterlerini de siz okurlarımıza sunacağız.

BİR ÇÖZÜMSÜZLÜK ÖRNEĞİ YADA İSTANBUL'UN SU SORUNU

TMMOB Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi; İstanbul'un su sorununa yönelik çalışmalarını; 19 Ekim 1994 günü İTÜ Makina Fakültesi'nde gerçekleştirdikleri Panel ile sürdürdü.

MMO İstanbul Şubesi Başkanı Mustafa Aral'ın yönettiği Panel'e konuşmacı olarak İSKİ Yatırımlardan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Dursun Çodur DSİ 14. Bölge Müdürü Dr.Saim Efelerli, İTÜ Makina Fakültesi'nden Prof. Dr. Haluk Karadoğan, Marmara Üniversitesi'nden Prof. Osman Altuğ, Jeofizik Mühendisleri Odası adına Prof. Dr. Ahmet Ercan, S&Q Mart Kalite Sistem Laboratuvarlarından Samim Saner ve mikrobiyoloji uzmanı Jordan W. Metz katıldılar.

İstanbul Şube Başkanı Mustafa Aral'ın Panel Açılış Konuşması'nı aynen veriyoruz. Konuşmacıların görüşlerini özetleyerek bir sonraki sayımızda vereceğiz.

İstanbul'un su sorunu her geçen yıl artarak büyümekle, sorun daha çok yaz aylarında kamuoyu gündemine girmekte, Sonbahar döneminde yağmurların yağmasıyla birlikte bir sonraki yıla kadar gündemden düşmektedir.

Oysa sorunun başlıca iki boyutu bulunmaktadır. Birincisi İstanbul'a yeteri kadar su sağlanmasıdır. Bu konuda İSKİ ve DSİ tarafından 1990 yılında yapılan çalışmalarda 2040 yılına kadar olan süreçteki ön görülen nüfus artışına bağlı olarak gereksinim tahminleri yapılmış ve bu gereksinimi karşılayacak projeler oluşturulmuştur.

Burada nüfusa bağlı olarak gereksinim tahminlerin-eki yanıtlar bir yana, ön görülmüş projelerin bile planlandığı gibi yürütülmemiş olması nedeniyle kaçınılmaz su sıkıntıları gündeme gelmiştir.

Sorunun ikinci boyutunu ise mevcut su havzalarının korunamaması oluşturmaktadır. Havzalardaki yapılaşmaya ve endüstri tesisleri kurulmasına göz yumulmuş, çöp dökme alanları havza yakınlarında seçilmiş ve bunun sonucunda ise kullanıma sunulan su, kullanım suyu olma özelliğini yitirmiştir. Bu tablo karşısında yaşam kendi "çözümünü" üretmiş ve İstanbul'da içme suyu istasyonları mantar gibi bilerek, sayıları 2000'i aşmıştır. Bir başka boyut ise su dağılım şebekesinin yetersizliği nedeniyle %35'lere ulaşan su kaçağıdır. Bu durum, kente verilen suyun yetmezliğinde önemli bir rol oynamakta ayrıca su kesilmelerinde şebekeye kanalizasyon suyu sızmasına neden olmaktadır.

İSKİ VE DSİ TARAFINDAN 1990 YILINDA İSTANBUL'A SU SAĞLAMA PLANI

İSKİ VE DSİ TARAFINDAN 1990 YILINDA İSTANBUL'A SU SAĞLAMA PLANI				
Dönem	Mevcut	Kısa Dönem	Orta Vade	Uzun Vade
Yıl	1990	1995	2020	2040
Nüfus (milyon)	6	7.8	15	16.5
Gereksinim (M m ³ /yıl)	543.4	724.4	1504.2	2059.3
Gereksinim (M m ³ /gün)	1.5	2	4.1	5.6
Kapasite (M m ³ /yıl)	586.5	586.5+278.5=865	865+348=1213	1213+993=2206
	Ömerli	Sazlıdere	Kıyıköy	Melen Barajı
	Terkos	Alaçalı Barajı	Melen Regülatörü	Yeşilçay Barajı
	Büyükçekmece	Ömerli Barajı Ek	Acarlar Havzası	Mudurnu
	Alibeyköy	Yuvacık Barajı		
	Elmalı	Yeşilçay Regülatörü		
	Diğer			

Ekli tablodan da görüleceği gibi 1995 yılı için günde 2 milyon m³ su gereksinimi hesaplanırken 1994 yılında günlük gereksinim 2.6 milyon m³ 'e ulaşmış durumdadır.

İSKİ tarafından 1992'de devreye sokulması planlanan Istranca Dereleri, Yeşilçay projeleri halen gerçekleştirilemediği gibi, bugün de kullanılmasına şüpheyle bakılan Elmalı Barajı da uzun süre kirlilik nedeniyle devre dışı bırakılmıştır.

Su sorununa çözüm olarak; sıkışıkça sarılman Melen projesi ise 2040 yılında 16,5 milyon nüfusa göre bir çözümdür. Oysa şu sırada 10 milyon nüfusa sahip İstanbul'un su gereksinimi ileriki yıllarda tahminleri çok aşacaktır ve Melen projesi de yeterli olmayacaktır.

İstanbul ve çevresindeki yeraltı suları ise büyük ölçüde denetim dışıdır. Halen İstanbul'da 20.000'i derin olmak üzere 50.000 kuyu bulunmakta ve bunların %90'ı denetim dışındadır.

Su istasyonları üzerinde yapılan analiz çalışmalarının sonuçlarına bakıldığında ise denetim yetersizliği sonucunda, sağlıklı su satışında problemler vardır ve bunların bir bölümünde kirlenmiş kuyu suyu satılmaktadır.

Son günlerde yapılan açıklamalarda İstanbul Şebeke suyu bir sorun olmadığı sıkça vurgulanmaktadır. Ancak Gıda Maddeleri Tüzüğü 426. maddesi su istasyonlarını yasaklamakla ve ikinci bölümünde; "Ancak fenni su şebekelerinin bulunmadığı veya sıhhi içme ve kullanma suyunun yeterli olmadığı yerlerde, bu sular, mahalli sağlık teşkilatının saptayacağı ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının uygun göreceği esaslar içinde satılabilir" denmektedir.

Bu maddeye dayanarak Sağlık Bakanlığı'nın 15.07.1994 tarihli yazısı ile İstanbul'da sağlıklı içme ve kullanma suyu sıkıntısını gidermek amacıyla içme suyu istasyonlarının durumu yasal hale getirilmiştir.

Bu düzenlemenin halen ortadan kalkmamış ve su istasyonlarının kapatılmamış olması, İstanbul'da sağlıklı su probleminin sürdüğünü göstermektedir.

Asıl ve doğru olan halkın ödedikleri kullanma suyu bedeli ve vergilerin karşılığı olarak sağlıklı içme ve kullanma suyunu şehir şebekesinden sağlayabilmesidir. Bu yapılmadığı sürece ortaya getirilen çözümler, bu alandaki karmaşayı arttıracak yeni rantlar yaratacak ve sorunun kalıcı çözümünü güçleştirecektir."